

stelt. En ad uit te id te we- tot geen
kerkelijk uk schul- erkeraad, s, de zaak zijn, hem alles kan, wil zijn. gingt ge hulding u dagen sou u ver- vondsag s name- In is- geboorte, gemeen in ollekerk. tus, waar het hart Vandaar zen belij- dine kan zijn insti- tie de kerk
het ambt zoo moet Christus eid. Dit een eerb- mbtsdra- te kerke- ind Gods gaat ten ring der it niet de der En- ling gaat e Rotter- Gerefor- bezitten ten kring, ten leste instituut, ristelijke, formeerde En bijal- s banvon- eref. kerk mand zou
vraag, of solute, de estaat er ut; geen geen uwer en tol- t, omdat noch wil are kerk, nddogma s hieruit, is, maar n onder- zelf, dat scheiding in den le- segheid, uden aan n en alle n dat ze ets min- En zeer om der ten en de dit is dan s uit uw nnen, en ring over
te ge, uit mist, om htsmacht straffen, n, als ge htsmacht
open uw aar voor e rechts- iden der
houden, it, werkt gekoerde
stoot af.
rden van s gepre- . Ook zij etwisten, bijaldien uitvoerd oordeel ooit kan at, maar ie over- recht om sullen ze kerkelijke e neemt, scheids- uiteen-
cht, dat cht ten is recht, om zijn , zoodra ten hem hap op- n. En de toe- et elkan- het ont- echter, hinder

lijk is en dat het niet mag? Die er zoo aan toe staat, doet het toch. Hij loopt weg.
Stel nu, gij roept hem na: „Gij moogt niet wegloopen.“ Hij gaat toch door. Nu citeert ge hem. Hij komt niet. Gij gaat tot hem. Hij ontvangt u niet. Eilieve, waar blijft nu uw kerkelijke tucht. En zo siet ge dus zelf, dat al uw protest toch niets baat. Kerkrechtelijk kunt ge iemand nooit bereiken, die zich zelf aan uw kerkelijke rechtspraak onttrekt.
Vroeger bestond dit zoo ook in den Staat. Wie het land uitging was vrij, mits hij er niet weer inkwam. Sedert lang echter hebben de Staten van Europa onderling gesloten, wat men noemt *uitveringscontracten*, niet voor alle rechtsvervolgingen, maar voor vervolgingen in sake van patente misdad. En zoo nu ook ware het denkbaar, dat de kerken onderling zich verbonden, om personen, die, om de tucht te ontwijken, van kerk in kerk overgingen, niet aan te nemen. Doch ook dit zou nog niet baten, daar een boos mensch ook dan nog zeggen kon: „Goed, dan blijf ik buiten alle kerkgemeenschap staan.“
Om dit echter recht te beoordeelen, stelle men zich niet op een verkeerd standpunt. De rechtspraak der Overheid moet ten doel hebben, om het geschonden recht te wreken, en daarom moet aan den schender van het recht de pas afgesneden, om de wrake van het recht te ontloopen. Ware dus de kerkelijke tucht ook van dien aard, dan zou zeer zeker deze opgeworpen benedenking zwaar wezen. Maar dit is niet zoo. De kerkelijke tucht *wreket* geen rechtschending, en heeft zelfs niets met die wrake te maken. Ze is principieel van de criminele rechtspraak onderscheiden. Kerkelijke rechtspraak heeft ten doel: *de heiligheid der gemeente te bevalligen*, in de eerste plaats van de gemeente in haar geheel, en in de tweede plaats van het enkele lid. Onze Catechismus noemt dit een waken, dat het Verbond Gods niet ontheiligd worde. In overeenstemming nu hiermede draagt alle kerkelijke tucht, zoodra ze doortast, het karakter van *afwering*, nooit van positief leed aandoen. Men wordt *gewaarsd*. Eerst van het Sacrament des Avondmaals. En dan ter laatste instantie door uitzetting uit de gemeente. Dit nu is onverstaanbaar en onbestaanbaar tenzij men onderstaat dat de overtreder op beide prijs stelt. Alleen als iemand aan uw Avondmaal komen wil, heeft het zin tot hem te zeggen: „Gij moogt niet.“ En alleen als iemand tot elken prijs bij uw gemeente blijven wil, is het denkbaar, dat hij zegt: „Gij moet er uit.“ Maar taalt iemand er niet naar, om aan uw Avondmaal te naderen, of loopt hij eigener beweging van u weg, zoodat hij verklaart, niets meer van de gemeente te willen weten, eilieve, wat zin zou het dan hebben, om tot hem te zeggen: „Gij moogt niet, of: Gij moet weg.“
En wat hem persoonlijk betreft, zoo ligt het evenzeer in den aard der zaak, dat het *ambtelijk* gewicht der vermaning ophoudt en *wegvalt*, zoodra iemand uw ambt niet meer erkent. Gij kunt hem dan vermanen gelijk elk ander dit kan, maar uw *ambtelijk* gewicht kunt ge niet meer, hem ten goede, in de schaal werpen.
De zaak moet daarom van een geheel andere zijde opgevat. De kerk moet zoo begerlijk zijn, dat men niet van haar weg wil. Dan erlangt de tucht vanzelf haar kracht. De kerk moet zoo zuiver in haar belijdenis, zoo krachtig in haar prediking, zoo machtig in haar Sacrament staan, dat ze de conscientie bindt. Dan durft iemand niet weggaan. Of: *gaat* hij dan toch weg, dan gaat hij weg met de zonde in zijn hart, en moet gij straks de schaapskooi verlaten, om het verloren schaap weer op te zoeken, en naar de kudde terug te dragen. Nooit, nooit moet de dolende gevoelen, dat het u om heerschappij over hem te doen is. Dat werkt altoos ten kwade. Steeds moet ge het besef in hem kweken, dat hij van Godswege gehouden is, bij u te blijven, en hem toonen, dat Gods genade hem in uw kerk het barmhartigst tegenkomt.
De fout ligt dus niet daaraan, dat de tucht *dwang* moest kunnen uitoeferen ook over dengene die u ontloopt; maar hieraan, dat de kerk niet genoeg in haar moederlijke leide en beminnelijkheid uitkomt. Verander dat, en men zal niet wegloopen; of, wie wegloopt, hoort ook niet bij u, en zuivert door zijn heengaan uw gemeente. Hij gaat in vrijwillige ballingschap.
Ook in de Bediening des Woords moet daarom de zaak der kerk veelmeer leven. Ook op de catechisatie. De leden der kerk moeten *weten* dat en waarom uw kerk de zuiverste en heilrijkste belijdenis en kerkrichting heeft. Ze moeten *weten*, dat ze, hozeer ook formeel vrij om heen te gaan, toch door zulk heengaan zich *bezoedigen* en zich *vervreemden* van de liefde Gods. Zoo werpt ge hun een angel in de conscientie. Dien angel nemen ze met zich. En aan dien angel zult ge ze eens terugtrekken.
En geldt het nu overgang van kerk in kerk, *sonder* dat er verschil van zuiverheit in belijdenis is, welnu, dan spreekt reeds Voetius het uit, dat zulk een overgang door de andere kerk nooit moet aangenomen, tenzij wel vaststa dat er geen zake van tucht in leer of wandel in het spel is. Zoo moest het ook nu tusschen de Ned. Geret. kerken en de Christ. Geret. kerk zijn. Daardoor zou men elkander over en weder sterken, en beiderzijds een wortel van veel kwaad in de gemeente uitroeien.

ware. Integendeel van geen soort zijn we zoo goed voorzien. Maar wat in later tijd uitkwam, is niet steekhoudend. En wat vroeger uitkwam is in de taal te veel volder, om, zonder verandering, te worden gebruikt, althans bij openbare voorlezing.
Op den arbeid van een Van Oosterzee zien we volstrekt niet uit de hoogte neer. Zijn prediciën hebben veel voortreffelijks. Maar ze deugen juist als Catechismusprediking niet. Immers juist bij de Catechismusprediking komt het aan op scherpe en juiste belijning van de belijdenis. En waar in Van Oosterzee ook sterk was, niet in de scherpheld van zijn dogmatische belijdenis. Juist als het op de fijne punten aankomt, ontspringt hij bijna altoos den dans en verdrinkt ze in een vloed van schoone phrasen.
En wat de oudere prediciën aangaat, die zijn wel scherp belijnd, degelijk van inhoud en rijk aan bewijs, maar ze *vloeien* in haar oude taal niet meer voor een gehoor van onze eeuw. Op het enkele hooren verstaat de gemeente ze niet meer.
Daarom nu was het een gelukkige gedachte van Ds. Hoekstra in de feitelijk bestaende leemte van degelijke en vloeiende Catechismusprediciën te voorzien.
En hij kweert zich van die taak op een wijze, die boven onzen lof is.
Kort en kernachtig, zonder omhaal van veel woorden. Niet altoos volledig, maar toch rijk gestoffeerd. En daarbij mag van deze prediciën getuigd, dat ze metterdaad *de waarheid* geven, en geven in een vorm die er ingaat.
Voor onze leeskerken vooral een uitnemende aanwinst.
Laat men toch in alle leeskerken geregeld elken Zondag een van deze prediciën brengen.
KUYPER.
Voor Kootwijk.
Ontvangen door Dr. A. KUYPER uit Amsterdam f 5, met dit bijschrift:
De rijkste, wiens al 't goud en zilver is, Houdt voor zich slechts 't geloof, en roept een visch. Die voor zijn Petrus met Van uit de diepe zee, Als Hem d' onvrijheden plagen, Een stater aan moet dragen, Zoo neemt die Koning 't geld, En niemand lijdt geweld.
Voorts van Mevr. van Alphen te 's-H. f 5, door W. Hovy, uit Groningen, gevonden in het kerkrakke f 1; W. de B. Gr. f 1; door J. J. Schussler, van de Wed. S. f 2; van J. Mostert te Abbenes f 1; door Ds. K. W. Vethake te Arnhem, coupon in de Oosterkerk gecollecteerd van een broeder f 1.75.
Ontvangen door Ds. H. W. VAN LOON, van P. K. te U. f 2.50; van mej. Z. te A. f 2.50; van X. te A. f 3.50.
Ontvangen door Ds. J. H. HOUTZAGERS, gecollecteerd Ned. Geret. kerk te Baarn f 2.50. Totaal ontvangen f 395.79 1/2.
Uit de Pers.
In zijn schoone brochure: *Buiten en binnen onzen kring*, schrijft Graphos dat ook tegen den socialen nood ten plattelande allerleerz heil moet gezocht in terugkeer tot het Evangelie. Hij zegt er van:
De groote Christ. Staatsman, GROSUS VAN PARZEN, antwoordt ons: „*Propheten der Afschaffing, het Evangelie*“. Tegenvoer het ongelooft, het geloof! Om de duisternis te verdrijven, het licht ontstoken. Ook mij is geen ander geneesmiddel bekend, om de kwaait van 't maatschappelijk leven met eenigzins gunstig gevolg te bestrijden. Geen nieuw recept dus, maar een medelijden van zeer ouden datum, 't welk echter noch niets van zijn kracht inboet. De kerk blijve niet langer vastgeklemd aan den Staat, opdat het Evangelie weer vrijelijk kunne doorwerken en we tot zuiverder verhoudingen geraken. De school wordt gegeven aan den rechtmatigen eigenaar: de ouders. Aan den arbeid worde gelegenheid geschonken, langs wettelijke wijzen invloed te oefenen op eigen belangen. Ieder huisvader zij liever, het geldbezit als maatstaf voor kiesbevoegdheid verduijns. Er worde voor gezorgd, dat de arbeid der zijde hieraan kan uit oefenen, maar tegen inzicht onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs en geweten. Bovenal worde in alle takken van staatsbestuur en wetgeving weer gerekend met den eisch van Gods Woord. *Dan allen zinnen we op een zeker kompas. Krijgt dat Woord weer zeggenschap op politiek en sociaal erf, dan twifelen we niet, of er zal radicale verbetering kunnen worden aangebracht. Deze *algemeene* opmerkingen zijn, die spreiden onder dat hem door zijn heer de keuze kan gesteld worden tussen beurs**